

דברי הסבר

רקע ותאור התהליך

העיר הרצליה מקדמת לאחרונה את הכנתה של תוכנית מתאר עירונית שתסדיר ותתווה את התפתחות העיר בשנים הבאות ותקבע את השימושים, התכליות וייעודי הקרקע בשטחה. כחלק מגיבוש התוכנית התקיים תהליך שיתופי ממוקד לגיבוש תמונת עתיד עירונית (חזון) לשנת 2030. תמונת העתיד מהווה מסמך רעיוני המשמש כמגדלור עבור פרנסי העיר וצוות התכנון בבואם לגבש אסטרטגיות פעולה שיביאו למימושו. החזון "מצייר במילים" את תמונת העתיד הרצויה ועל כן מנוסח בלשון הווה חיובית. הוחלט לקיים תהליך שיתופי בשלושה מעגלים שונים: במעגל ראשון התקיימה פגישה עם נבחרו הציבור - חברי מועצת העיר. הפגישה התקיימה ב- 30/5 והשתתפו בה כ- 20 משתתפים מקרב חברי המועצה, צוות התכנון ובעלי תפקידים רלוונטיים בעירייה. במעגל שני התקיימה פגישה עם בעלי תפקידים מדרגים שונים במחלקות העירייה ואנשי מקצוע רלוונטיים (אדריכלים, שמאים, אנשי סביבה ועוד). הפגישה התקיימה ב- 25/6 והשתתפו בה כ- 50 משתתפים. במעגל השלישי התקיימה פגישה עם נציגי ציבור, חברי המועצה הציבורית של הרצליה, נציגי שכונות וארגונים נוספים, שהתקיימה ב- 2/7 והשתתפו בה כ- 20 חברים נוספים.

מהלך המפגשים

לאחר פתיחה קצרה של מהנדס ואדריכלית העיר, נערך סבב היכרות קצר והוסבר התהליך וסדר היום. לאחר מכן התחלקה הקבוצה לקבוצות משנה. כל משתתף קיבל 'דף אישי' שהציע מיקוד בשבע סוגיות מרכזיות להרצליה שהוגדרו יחד עם צוות התכנון כמרכזיות ביותר:

- צביון העיר
- חוף הים
- הקשר עם המטרופולין
- קיימות
- תחבורה
- הקשר בין חלקי העיר
- השכלה גבוהה ותעסוקה

כל משתתף יכול היה לפתח חזון בסוגיות נוספות כראות עינו. לאחר שהמשתתפים "ציירו במילים" את תמונת העתיד האישית שלהם, נפתח דיון בקבוצה שגיבש תמונת עתיד כוללת. במרבית הסוגיות נוצרה מתוך הדיון הסכמה ותפיסה משותפת שסוכמה במסמך קבוצתי. בחלק מהמקרים חודדו שתי תמונות עתיד שונות באותו התחום. הדיונים בקבוצות אפשרו שיח משמעותי בשאלות ייסוד הנוגעות לעתידה של העיר ויצרו תשומות חשובות להמשך גיבוש תוכנית המתאר. בהמשך נפגשו כל הקבוצות במליאה וחלקו יחד את תפיסותיהם לגבי חזון העיר. הסיכום במליאה לוה בתיעוד גרפי (Graphic Recording) של הדיון שיצר תוך כדי מהלכו תמונה סימבולית. כלל התוצרים - חזון קבוצות העבודה, החזון הקבוצתי ותמונות העתיד מופיעים בהמשך למסמך זה.

הרצליה – תמונת עתיד 2030

הרצליה היא עיר שתושביה גאים בה ומרגישים שייכות אליה. זוהי עיר למען תושביה: נגישה, קהילתית, בטוחה, ירוקה, עירונית וחזקה; עיר לכל מעגל החיים: חיים בה צעירים וסטודנטים, משפחות עם ילדים, וכן אוכלוסייה מבוגרת וקשישים, והקהילתיות החזקה תורמת לחיבור בין האוכלוסיות. הרצליה מחוברת לים ולחוף, והמרחב הציבורי שלה איכותי, מזמין, מעניין ומעודד מפגש. הרצליה היא עיר יפה, מטופחת ומקיימת, מבני הציבור שלה מזמינים ופעילים. מרכז העיר חי, מחובר ונגיש לכל השכונות ומאופיין בעירוניות גבוה ופעילות אנושית מגוונת: תרבות, מסחר, שירותים, בילוי ומגורים. הרצליה היא חלק ממרחב ערי השרון והמטרופולין, מתמחה ביתרונותיה היחסיים ומטפחת ספורט ימי, תרבות, הייטק, חינוך ודמוקרטיה. העיר מנהלת בשקיפות ומתוך אמון בין הציבור לממלאי תפקידים, ורואה בדיאלוג כדרך מרכזית לחיזוק הקהילה ולהתמודדות עם קונפליקטים.

הרצליה היא עיר מחוברת. השכונות השונות מהוות קהילות חזקות השומרות על ייחודיותן אך הן קשורות ונגישות בינן לבין עצמן ולמרכז, באמצעות צירים ירוקים, מוקדי מפגש ומבני ציבור וחינוך. המערב והים מחוברים למרכז ולמזרח באמצעים פיסיים ואחרים וצירי התחבורה הפכו לדרכים של חיבור ומפגש. שלד השטחים הפתוחים נגיש, מוצל ובטוח, מעודד מפגש ומחבר בין השכונות.

מרכז הכובד התחבורתי עבר מהרכב הפרטי לתחבורה רב אמצעית ומקיימת. העיר מעדיפה תחבורה ציבורית ובלתי ממונעת ולשם כך פיתחה רשת יעילה היוצרת חיבוריות וקישוריות טובה. התושבים נעזרים במגוון אמצעים תחבורתיים ומגיעים בנוחות ובמהירות ליעדים בתוך העיר ובערים השכונות. רשת התחבורה מחברת בין השכונות, המוקדים העירוניים והמרחב המטרופוליני. הרצליה מחוברת לתל אביב באמצעי הסעת המונים איכותיים שסביב התחנות שלהם מתפתחים מוקדים שכונתיים. קווי לילה פועלים לטובת הנוער ורשת שבילי האופניים מאפשרת רכיבה בטוחה ומהנה לכל מוקדי העניין בעיר. הולכי הרגל נהנים מרחובות נעימים, ממדרכות רחבות, צל וחווית משתמש איכותית.

חוף הים של הרצליה הוא הפנינה של העיר, וכמו בערים ים תיכוניות אחרות, הוא מהווה אבן שואבת לתושבים, לנופשים ולתיירים. הים נגיש ומחובר לעיר: תודעתית, פיסיית ותחבורתית. הרצליה מצאה את האיזון הנכון בין פיתוח ושימור החוף ומהווה מודל לחיקוי. רצועת החוף מציעה רמות שונות של פיתוח: החיים העירוניים מגיעים לחוף, המרינה מפותחת, מסעדות, בתי קפה ומלונות שוקקי פעילות. רצועות החוף הטבעיות, נגישות ופתוחות לקהל ומזמינות לנופש, פנאי ובילוי, ובהן תשתיות לנופשים ולרוחצים. בנוסף ישנם אזורים המיועדים לפעילות ספורט ימי, והטיילת מוארת ומזמינה אליה צועדים ותושבים גם לא בעונת הרחצה. רצועת החול יפה, נקייה ורחבה, החוף, מצוק הכורכר ומבצר אפולוניה שמורים. נשמרים אזורים טבעיים ובלתי מופרים.

הרצליה מודעת למקומה במרחב המטרופוליני והיא מקיימת יחסי גומלין מורכבים עם ערי השרון ועם ת"א-יפו המבוססים על התמחות, מימוש היתרונות היחסיים ושיתופי פעולה. העיר נהנית מהקרבה לת"א ומחברת אליה בקשר תפקודי ותחבורתי איכותי. הרצליה מחוברת גם לערי השרון ופועלת איתן במשותף בנושאים רלוונטיים כגון: מים, ביוב, תחבורה וסביבה. זוהי עיר עצמאית וחזקה, המציעה שירותי בילוי, תרבות, פנאי, קניות, בריאות ותעסוקה לתושביה, המעדיפים לצרוך שירותים אלה בעיר.

מוסדות ההשכלה הגבוהה בעיר ושילובם של הסטודנטים בקהילה, הם אחד ממקורות הגאווה של הרצליה. הקשר בין העיר ותושביה לבין המכללה הבין תחומית חזק ומשמעותי, ובעיר פקולטות נוספות – טכנולוגיות, אומנותיות וחברתיות. נוכחותם של הסטודנטים במרכז העיר ניכרת ותורמת להחייאתו. פרויקטים שונים של מעורבות הסטודנטים בקהילה המקומית יוצרים זיקה, קשר וחיבור בין הקבוצות. חממות היזמות בעיר ידועות בזכות היצירתיות החדשנות שלהן והן מחברות בין מוסדות הלימוד לעסקים שבעיר. פרויקטים שונים לדיור בר השגה מאפשר לצעירים שלמדו והתבססו בעיר להמשיך לגור בה ולקבוע בה את מושבם. סטודנטים רבים בוחרים להתגורר במעונות הפזורים באזורים שונים של העיר ומהווים מוקדי חיבור ופעילות.

הרצליה היא בירת ההייטק – בעיר שני מרכזי עסקים בהם פועלת תעשייה יצרנית, יצרנית ובלתי מזהמת, ובנוסף, פזורים עסקים קטנים במרכז העיר ובשכונות, כך שהעיר מציעה את רוב השירותים לתושבים ורבים מהתושבים מוצאים תעסוקה בתחומה.

הקיימות היא מערכי היסוד של העיר. הרצליה משלבת נכון אדם, סביבה וכלכלה ומתחשבת בצרכי הדורות הבאים. מושגי הקיימות מוטמעים בתרבות הניהולית והקהילתית בעיר ומתממשים בפועל: שמירה על שטחים פתוחים, מתקני מיחזור, בניה ירוקה, חינוך סביבתי, עידוד עסקים ירוקים, הפחתת פליטות ושימוש הולך ומתרחב באנרגיה מתחדשת. העיר ירוקה גם בצבע: ישנם הרבה שטחים פתוחים מפותחים וטבע עירוני, בעיר גינות קהילתיות המושכות פעילות משפחתית וחינוכית, והגינות הציבוריות מושקות במים מושבים. המרחב הציבורי בעיר מזמין ומעודד הליכה ברגל, מקומות מפגש קהילתיים ונסיעה על אופניים. הקהילות החזקות בעיר יוצרות מרקם תושבים חזק, המעודד תרבות של פנאי, רוח, דעת ותרבות על פני תרבות צרכנית. בעיר מעודדים ידע, בריאות, נגישות וקהילתיות. העיר מנוהלת בשקיפות ותוך דיאלוג מתמיד בין הרשויות לתושבים כך שהציבור שותף בקבלת ההחלטות.